

Principalele teme abordate de Mihai Eminescu - a treia parte

Aria tematica a viziunii lirice eminesciene se lărgeste considerabil cu evocarea trecutului și recursul frecvent la mit și legendă. Fundalul istoric este adeseori o permanentă încă de la primele poeme (*Ce-ti doresc eu tie, dulce Romania*) sau macar termen de comparație ca în *Scrisoarea III*. În marile poeme, precum *Memento mori* sau tabloul dramatic *Andrei Muresanu*, poetul ridică meditația poetică asupra istoriei la nivelul contemplării unui principiu metafizic. În timp, dacismul poetului cunoaște și alte variante, în *Gemenii* sau în proiectul de poem, neterminat, *Planul lui Decebal*, o alegorie a nasterii poporului roman din luptele dintre romani și daci. Parcurusul meditației poetice eminesciene este de la încrederea mesianică în viitor (asemeni pasoptiștilor) la revolta metafizică a eroului demonic împotriva raului universal.

Istoria este ciclică, cu momente de ascensiune și decadere, iar samburele acestei agitații desarte care nu duce nicăieri este neantul voinței de a fi. Din istoria națională poetul se arată interesat, la un moment dat, de epoca Musatinilor, pe fundalul căreia voia să clădească un dodecameron dramatic. Uneori, alegoria istorică se uneste cu mitul, ca în poemul postum *Povestea Dochiei și ursitorile*. Aici poetul asază la un loc mitul Dochiei, al tinereții fără bătrânețe și al ursitorilor.

O primă încercare în direcția creării unei mitologii o constituie postuma *Genaia* (1868), proiect de poem despre geneza pământului. Ecouri ale acestei încercări le vom găsi mai târziu în cosmogoniile din *Scrisoarea I* și *Rugăciunea unui dac*. Un mit original formulează Eminescu în legătura cu geneza omului, în *Demonism*, absorbind elemente din religiile greacă, persană și biblică, iar un nou mit antropogenic, cu alte semnificații, poate fi identificat în *Povestea magului călător în stele*.

Echivalentul folcloric al mitului este basmul și poeme precum *Luceafărul*, *Calin* (file din poveste) sau *Miron și frumoasa fără corp* prelucrează texte populare, unele culese de poetul însuși. Corespondențe folclorice frapante există, de asemenea, în elegiile metafizice *Revedere* și *Ce te legeni...* Aici, dar și în multe alte poeme, Eminescu prefigurează lirismul magic-metafizic al lui Lucian Blaga.